

**JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
BUNGE LA TANZANIA**

MKUTANO WA TANO

YATOKANAYO NA KIKAO CHA TISA

10 NOVEMBA, 2016

MKUTANO WA TANO
YATOKANAYO NA KIKAO CHA TISA - TAREHE 10 NOVEMBA, 2016

I. DUA:

Saa 3.00 Asubuhi Spika wa Bunge Mhe. Job Y. Ndugai, alisoma Dua na kuongoza Kikao cha Bunge.

MAKATIBU MEZANI:

1. Ndg. Ramadhani A. Issa
2. Ndg. Neema Msangi
3. Ndg. Zainab Issa

II. HATI ZA KUWASILISHA MEZANI:

- Kwa niaba ya Waziri Mkuu, Mhe. Jenista Mhagama Waziri wa Nchi, Ofisi ya Waziri Mkuu, Sera, Bunge, Kazi, Ajira, Vijana na Watu wenye Ulemavu aliwasilisha mezani Taarif aya Hali ya Dawa za Kulevya Nchini ya Mwaka 2015.

- Mwenyekiti wa Kamati ya Bunge ya Sheria Ndogo Mhe. Andrew John Chenge aliwasilisha mezani Taarifa ya Kamati ya Sheria Ndogo kuhusu Uchambuzi wa Sheria Ndogo.

III. MASWALI:

Maswali yafuatayo yaliulizwa:-

1. OFISI YA RAIS (TAMISEMI):

Swali Namba 94: Mhe. Shabani Omar Shekilindi

- Nyongeza:
- i) Mhe. Shaban Omar Shekilindi
 - ii) Mhe. Cecil Daniel Pareso
 - iii) Mhe.Hawa Abdulrahman Ghasia

2. WIZARA YA ELIMU, SAYANSI, TEKNOLOJIA NA MAFUNZO YA UFUNDI:

Swali namba 95: Mhe. Ester Michael Mmasi

Nyongeza: Mhe. Ester Michael Mmasi

3. WIZARA YA MAJI NA UMWAGILIAJI:

Swali Namba 96: Mhe. Mary Deo Muro

Nyongeza: 1. Mhe. Mary Deo Muro
2. Mhe. Frank George Mwakasaka
3. Mhe. Zaynab Matitu Vullu

4. WIZARA YA FEDHA NA MIPANGO:

Swali Namba 97: Mhe. Dkt. Dalaly Peter Kafumu

Nyongeza: 1. Mhe. Dalaly Peter Kafumu
2. Mhe. Zitto Ruyagwa Kabwe

5. WIZARA YA VIWANDA, BIASHARA NA UWEKEZAJI:

Swali Namba 98: Mhe. Esther Amos Bulaya

Nyongeza: Mhe. Esther Amos Bulaya

6. WIZARA YA KATIBA NA SHERIA:

Swali Namba 99: Mhe. Venance Mwamoto (Liliulizwa na Mhe. Lameck Okambo Airo)

Nyongeza: Mhe. Venance Methusalah Mwamtoto
Mhe. Joseph Kasheku Musukuma
Mhe. Esther Nicholas Matiko

7. WIZARA YA MALIASILI NA UTALII:

Swali Namba 100: Mhe. Yussuf Salim Hussein

Nyongeza: Mhe. Yussuf Salim Hussein

8. WIZARA YA UJENZI UCHUKUZI NA MAWASILIANO:

Swali Namba 101: Mhe. Peter Joseph Serukamba

- Nyongeza: i) Mhe. Peter Joseph Serukamba
ii) Mhe. Kangi Alphaxard Lugalo
iii) Mhe. Anatropia Theonnest Lwehikila

9. WIZARA YA AFYA, MAENDELEO YA JAMII, JINSIA, WAZEE NA WATOTO:

Swali Namba 102: Mhe. Kiteto Zawadi Konshuma

- Nyongeza: Mhe. Kiteto Zawadi Konshuma
Mhe. Pauline Philipo Gekul
Mhe. Munde Abdallah Tambwe
Mhe. Magdalena Hamisi Sakaya

10. WIZARA YA NISHATI NA MADINI:

Swali Namba 103: Mhe. Mwanne Ismael Mchemba

- Nyongeza: Mwanne Ismael mchema

IV. MATANGAZO:

- Wageni mbalimbali waliokuwepo Bungeni walitambulishwa.
- Wabunge wanaombwa kusaini Kitabu cha Maombolezo kwa ajili ya Marehemu Mhe. Samuel John Sitta.
- Semina ya TWPG itafanyika saa 7 Mchana Ukumbi wa Msekwa ilipokuwa ZAHANATI.
- Uzinduzi wa Umoja wa Wabunge vijana umeahirishwa hadi Mkutano ujao.

MWONGOZO WA SPIKA:

- Mhe. Japhet Haonga alitoa tuhuma kwa kiti kwamba kimekuwa na desturi ya kutowaona Wabunge wanaokaa nyuma na hakutumia kauli nzuri.

Mhe. Spika alimuonya Mhe. Japhet Haonga na kumueleza kuwa si desturi na si vizuri kutuhumu kiti na asirudie tena kwa kuwa hakuna upendeleo katika kuendesha Shughuli za Bunge na kwamba akirudia atachukuliwa hatua.

- Mhe. Zitto Ruyagwa Kabwe alielezea kutojibiwa vizuri na kwa usahihi Swali lililoulizwa na Mhe. Peter Joseph Serukamba na Naibu Waziri wa Ujenzi kuhusu ulipwaji fidia kwa wahanga wa barabara ya Mwandiga – Manyovu.

Mhe. Waziri wa Ujenzi, Uchukuzi na Mawasiliano Mhe. Mbarawa aliahidi kulifanyia kazi.

TAARIFA YA SPIKA

- Mhe. Spika alitoa maelezo ya utaratibu utakaotumika kumuaga Marehemu Spika Mstaafu Samweli John Sitta kwamba kutakuwa na Kikao Maalum saa 8:30 mchana na Wabunge watapata nafasi ya kutoa salamu zao za Rambi rambi na salamu za mwisho. Ratiba itatolewa baadaye na pia Wabunge 10 wakiongozwa na Spika wataelekea Urambo kwa ajili ya mazishi baada ya Taarifa hiyo alimpa nafasi Waziri wa nchi, Ofisi ya Waziri Mkuu, Mhe. Jenista Mhagama atoe Hoja ya Kutengua Kanuni ili kuwezesha utekelezaji wa Utaratibu alioeleza. Hoja ya kutengua Kanuni ya 139(1) na 143(e) hadi (f) ilitolewa na kuungwa mkono, Wabunge walihojiwa na kuipitisha.

V. MISHWADA YA SHERIA YA SERIKALI:

Miswada ifuatayo ilisomwa kwa mara ya kwanza:-

- 1) Muswada wa Sheria ya Huduma ya Msaada wa Kisheria wa Mwaka 2016 (*The Legal Aid Bill, 2016*);
- 2) Muswada wa Sheria ya Madaktari, Madaktari wa Meno na Wataalam wa Afya Shirikishi wa Mwaka 2016 (*The Medical, Dental and Allied health Professionals Bill, 2016*);

3) Muswada wa sheria ya Marekebisho ya Sheria Mbalimbali (Na.4) wa Mwaka 2016 (*The Written Laws (Miscellaneous Amendments) (No.4) Bill, 2016*).

Baada ya kusomwa mara ya kwanza Spika alitangaza kwamba Miswada hiyo sasa itakwenda kwenye Kamati husika na hivyo itajadiliwa katika Mkutano ujao.

Baada ya kusomwa kwa Miswada hiyo Mhe. Spika alimpisha kiti Mhe. Naibu Spika ili aendelee kukiongoza kikao.

VI. HOJA YA KAMATI:

Hoja ya Kamati ya Hesabu za Serikali na kamati ya Hesabu za Serikali za Mitaa Kwamba Bunge Ijadili Taarifa za Kamati hizo pamoja na maoni na mapendekezo yaliyomo kwenye taarifa hizo, majadiliano yaliendelea kwa Wabunge wafuatao kuendele akuchangia hoja hizo:-

16. Mhe. Edard Franz Mwalongo	-	CCM
17. Mhe. Azza Hillal Hamad	-	CCM
18. Mhe. Lolesia Jeremiah Bukwimba	-	CCM
19. Mhe. Seif Hamis Gulamali	-	CCM
20. Mhe. Elias John Kwandikwa	-	CCM
21. Mhe Omar Tebweta mgumba	-	CCM
22. Mhe. Manase Oran Njeza	-	CCM
23. Mhe. David Ernest silinde	-	CHADEMA
24. Mhe. Pauline Philipo Gekul	-	CHADEMA
25. Mhe. Halima James Mdee	-	CHADEMA
26. Mhe. Khatib Said Haji	-	CUF
27. Mhe. Maulid Said Mtulia	-	CUF
28. Mhe. Aeshi Khalfan Hillay	-	CCM

VII. KUSITISHA SHUGHULI ZA BUNGE:

Shughuli za Bunge zilisitishwa saa 7:00 Mchana hadi saa 11:00 jioni.

VIII. SHUGHULI ZA BUNGE KUREJEA:

Saa 11:00 Jioni Bunge lilirejea na majadiliano yaliendelea kwa Wabunge kuendelea kuchangia Hoja za Kamati:-

29. Mhe. Mussa Bakar Mbarouk	-	CUF
30. Mhe. Cecilia Daniel Parreso	-	CHADEMA
31. Mhe. John Wegesa Heche	-	CHADEMA
32. Mhe. Japhet Ngailonga Hasunga	-	CCM
33. Mhe. Doto Mashaka Biteko	-	CCM
34. Mhe. Esther Nicholas Matiko	-	CHADEMA
35. Mhe. Vedastus Manynyi Mathayo	-	CCM
36. Mhe. Stanslaus Shig'homa Mabula	-	CCM
37. Mhe. Dkt. Christine Ishengoma	-	CCM
38. Mhe. Seleiman Said Jafo – Naibu Waziri –		TAMISEMI
39. Mhe. William Tate Ole-Nasha-Naibu Waziri wa Kilimo, Mifugo na Uvuvi		
40. Mhe. Charles John Mwijage – Waziri wa Viwanda na Uwekezaji na Biashara		
41. Mhe. Dkt. Philip Isdor Mpango – Waziri wa Fedha na Mipango		
42. Mhe. Jenista Joakim Mhagama – Waziri wa Nchi, Ofisi ya Waziri Mkuu		
43. Mhe. George Simbachawene – Waziri wa Nchi, ofisi ya Rais TAMISEMI		

Baada ya michango ya Wabunge hao Mwenyekiti wa Kamati ya PAC alihitimisha Hoja yake na Mhe. Naibu Spika alilihoji Bunge kama linaafiki Mapendekeo yote kwenye mambo 14 yaliyopo kwenye Taarifa ya PAC ambapo kila jambo linakaribu maazimio 2. Bunge liliafiki na Naibu Spika kutoa maelekezo kwa Serikali kufuatilia na kuyatekeleza Maazimio hayo.

Mwenyekiti wa LAAC naye alihitimisha Hoja yake na Mhe. Naibu Spika alilihoji Bunge kama linaafiki mapendekezo yote kwenye mambo 9 na Maazimio ya Bunge

kwenye mambo hayo, Bunge liliafiki na Naibu Spika aliipa maelekezo Serikali kuyafanyia kazi Maazimio yote yaliyopitishwa na Bunge.

IX. HOJA YA KAMATI

Makamu Mwenyekiti wa kamati ya Kudumu ya Bunge ya Sheria Ndogo, Mhe. William Mganga Ngeleja aliwasilisha Taarifa ya Kwanza ya Kamati hiyo kuhusu Uchambuzi wa wa Sheria Ndogo.

Mhe. Halima Mdee alipewa nafasi ya kutoa Taarifa ya kukusudia kutoa Hoja ya Kuunda Kamati Teule kwa mujibu wa Kanuni ya 120 (2) (a) baada ya hapo Naibu Spika alimuelekeza Mhe. Halima Mdee sasa afuate taratibu kama zinavyoelekezwa na Kanuni za Kudumu za Bunge 120(2)(b) na pia alimshauri kupitia tena taarifa ya Kamati ya LAAC wakati anaandaa Hoja yake.

X. MAELEZO BINAFSI:

Kwa mujibu wa Kanuni ya 50, Mhe. Jesca David Kishoa alipewa nafasi ya kuwasilisha Maelezo Binafsi kuhusu Mwenendo wa Deni la Taifa chini ya Kanuni ya 28(12) na (8).

XI. KUAHIRISHA KIKAO CHA BUNGE:

Saa 2.10 Usiku Naibu Spika aliahirisha Bunge hadi tarehe 11/11/2016 saa 3.00 asubuhi.

DODOMA
10 NOVEMBA, 2016

DKT. T. D. KASHILILAH
KATIBU WA BUNGE